

KINNITATUD
Keskkonnaameti peadirektori
asetäitja
[Registreerimise kuupäev]
korraldusega nr
[Registreerimisnumber]

Kirmsi loodusala ja Kirmsi looduskaitseala kaitsekorralduskava

Sisukord

1.	ALA ISELOOMUSTUS	5
1.1	Uuritus	6
1.1.1	Läbiviidud inventuurid ja uuringud.....	6
1.1.2	Riiklik seire	7
1.1.3	Riikliku seire ettepanekud	7
2.	VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID	8
2.1	Elupaigatüübid	8
2.2	Liigid	10
2.3	Kultuuripärand	12
3.	MÕJUTEGURID, MEETMED JA TEGEVUSED.....	13
4.	KAVANDATUD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED.....	14
5.	TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE.....	16
6.	KÜLASTUSKORRALDUS.....	17
	KASUTATUD ANDMEALLIKAD	Tõrge! Järjehoidjat pole määratletud.

Eessõna

Kaitsekorralduskava on koostatud vastavalt [määrusele](#) „Kaitsekorralduskava koostamise ja kinnitamise kord ning kaitsekorralduskava kinnitaja määramine”.

Kaitsekorralduskava annab soovitud kaitstava ala valitsejale kaitse-eesmärkide saavutamise parimatest viisidest, kuid ei loo õigusi ega kohustusi kolmandatele isikutele.

Kaitsekorralduskava on koostatud tähtajatult. Kava vaadatakse üle ja vajadusel uuendatakse vähemalt iga 12 aasta tagant (vaadatakse üle eesmärgid ja tegevused), kuid põhjendatud juhtudel uuendatakse kava ka varem (väärtuste kaitse tagamise eesmärgil lähtuvalt tulemuslikkuse hindamise või uue inventuuri andmetest). Alale on koostatud varasemalt Kirmsi hoiuala kaitsekorralduskava 2013-2022, mis hõlmas nii siseriikliku kaitstavat ala kui ka rahvusvahelise tähtsusega Kirmsi loodusala.

Kava sisaldab ala üldiseloomustust, alal leiduvate loodusväärtuste kaitse-eesmärke, mõjutegureid, vajalikke kaitsemeetmeid ja kaitsekorralduslikke tegevusi, tulemuslikkuse hindamist, ala ja selle väärtuste tutvustamist ning külaskordust.

Kava koostamist koordineeris Maarja Annuk. Kavale oodati ettepanekuid 2. veebruarist 2. märtsini 2026. Kava avalikustamisel kaasamiskoosolekut ei toimunud.

Kava juures on tegevuste ja kaitse-eesmärkide kaardikihid, mis on tab-formaadis.

Kasutatud lühendid, mõisted ja selgitused

EELIS – Eesti Looduse Infosüsteem

ELF – Eestimaa Looduse Fond

Elupaigatüüp – elupaik, mis vastab loodusdirektiivi I lisas nimetatud tüübile.

FRV (*favourable reference value*) – soodne võrdlusväärtus. Nii levila kui ka pindala soodsa või ebasoodsa seisundi kindlakstegemiseks on vaja kehtestada neile parameetritele künnisväärtused. Neid künnisväärtusi nimetatakse soodsateks võrdlusväärtusteks

Kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine – kaitsekorralduse tõhususe analüüsimine vastavalt kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamise metoodikale, mille eesmärk on hinnata, kas looduskaitse meetmed tagavad alapõhiste kaitse-eesmärkide täitmise ja väärtuste seisundi paranemise

Kaitseväärtus – kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk)

KE – kaitse-eeskiri

KeA – Keskkonnaamet

KKK – kaitsekorralduskava

LK – loodus kaitse

LKA – looduskaitseala

LKS – looduskaitseeadus

LoA – loodusala (loodusdirektiivi I ja II lisas nimetatud elupaigatüüpide või liikide kaitseks asutatud ala)

LoD – loodusdirektiiv (käsitleb ohustatud elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsepõhimõtteid)

Mõjutegur (*impact*) – ohutegur + survetegur

Ohutegur (*threat*) – kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist mõjutada võiv tegur (mõju veel ei ole, aga võib tekkida)

RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus

SDF (*standard data form*) – Natura standardandmebaas ehk standardne andmevorm

Seisundi parandamine – arvestatava looduskaitse seisundiga (C) elupaikade seisundi parandamine (kraavide sulgemine, looduslikule arengule jätmine jms)

SKV – sihtkaitsevöönd

Survetegur (*pressure*) – kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist mõjutav positiivne või negatiivne tegur (näiteks intensiivne maakasutus, reostuskoormus, häiringud, karjatamine jms)

Säilitamine – olemasolevate väärtuste säilitamine (seisund ei muutu halvemaks, säilitamine ei tähenda seda, et seisund peab jääma samaks; looduslik areng)

Taasloomine – SKV-s potentsiaalsetest elupaigatüüpidest elupaigatüüpide loomine aastaks 2050 (pärandniitude puhul elupaigatüüpide juurde loomine, nt kultuurniidust elupaigatüübiks)

Taastamine – tegevused, mis on seotud olemasolevate, kuid halvenenud struktuuriga elupaigatüüpide taastamisega (näiteks pärandniidud, sood)

Tulemuslikkuse hindamine – kavaga ettenähtud tegevuste täitmise kontroll

1. ALA ISELOOMUSTUS

Tabel 1. Ala iseloomustus

Ala nimi	Kirmsi loodusala (EE0080209) (283,02ha)
Kaitstav ala	Kirmsi looduskaitseala (283,02 ha)
Asukoht ja piirid	Keskkonnaportaali , Maa- ja Ruumiameti kaardirakendus
Kaitsekord	Vabariigi Valitsuse määrus „ Kirmsi looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri ”
Kaitseväärtuste paiknemine¹	Maa- ja Ruumiameti kaardirakendus
Maaomand	Maa- ja Ruumiameti kaardirakendus
Kõlvikuline jaotus	Maa- ja Ruumiameti kaardirakendus

Kaitstav ala on moodustatud metsa- ja sooökosüsteemide ja kaitsealuste ja ohustatud liikide kaitseks. Kavaga on planeeritud jätta metsa- ja sookooslused looduslikule arengule.

¹ Ei kuvata I ja II kaitsekategooria liigi isendite leiukohti

1.1 Uuritus

1.1.1 Läbiviidud inventuurid ja uuringud

Tabel 2. Läbiviidud inventuurid ja uuringud

Inventuuri/ uuringu nimi	Tüüp	Inventeeritav/ uuritav väärtus	Aasta	Inventuuri/ uuringu läbiviija	Märkused
Kollase kiviriku (<i>Saxifraga hirculus</i>) ja eesti soojumika (<i>Saussurea alpina</i> subsp. <i>esthonica</i>) valitud kasvukohtade inventuur	Inventuur	Soontaimed	2023	Eesti Maaülikool	Sisaldas kollase kiviriku leiukohta KLO9307534
Kirmsi paikvaatlus Ritskametsa	Inventuur	Elupaigatüübid	2022	Tarmo Evestus, Kadri Kasuk, Margit Turb	KeA tööülesannete raames, 15.07.2020 (ala, mis tsoneeriti kaitseala territooriumilt välja)
Natura metsaelupaigatüüpide inventuur Kirmsi looduskaitsealal	Inventuur	Metsaelupaigatüübid	2021	Indrek Sell (MTÜ Puuseen)	Riigihanke 235738 osa nr 3 Töövõtuleping nr. 5-2/21/99, akt nr 5-2/21/138 ja lõpparuanne nr 1-21/21/9 ² .
Haavasaare kinnistule turbasubstraatide tootmise ja pakendamise tehase rajamise mõju linnustikule	Ekspertiis	Linnud	2020	Hannes Pehlak (OÜ Xenus)	Räpina vallas Rahumäe külas asuva Haavasaare katastriüksuse detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamise käigus tellitud eksperthinnang.
-	Inventuur	Elupaigatüübid	2003	Eerik Leibak (ELF)	ELF inventuuride kihilt
-	Inventuur	Elupaigatüübid	1997	Jaanus Paal (ELF)	ELF inventuuride kihilt
-	Inventuur	Elupaigatüübid	1994	Airi Varik, Külli Samuel (ELF)	ELF inventuuride kihilt

² Inventuuri töövõtuleping, töö üleandmise ja vastuvõtmise akt ning enne akti vormistamist esitatud töö (lõpparuanne) leitavad avalikust dokumendiregistrist aadressil <https://adr.envir.ee/>

1.1.2 Riiklik seire³

Kirmsi looduslal on läbiviidud kaitstavate soontaimede liigiseiret kahes seirejaamas (Kassilaane, SJA5623000 ja SJA1155000), kuid seire on nendes lõppenud (arhiveeritud). Samuti on Kirmsi kirdenurk kuulunud röövlindude koosluste seirealale (Räpina, SJA9828000), kuid ka see seireala on arhiveeritud.

Kirmsi loodusala jääb praegu saarma seirealale (NE23, SJA8030000), kuid saarmas ei ole kaitseala kaitse-eesmärgiks.

Kõikide kanakulli (*Accipiter gentilis*) pesapaikade riiklik seire toimub üldjuhul igal kolmandal aastal. Tegevusi viivad ellu Keskkonnaamet ja Keskkonnaagentuur koos ekspertide jt huvilistega. Leiukohas KLO9124874 on kanakulli vaadeldud igal aastal (alates aastast 2019). 2019-2021 olid pesitsused edukad (pojad), 2022. a pesitsus ebaõnnestus, 2023 oli pesa asustamata, kuid õnneks 2024. a andmetel oli pesa asustatud, pesitsus edukas, kuid pesitsustulemus (poegade arv) registreerimata.

1.1.3 Riikliku seire ettepanekud

Tabel 4. Riikliku seire ettepanekud

Seire ettepanek	Seiratav väärtus	Märkused
Kanakulli (<i>Accipiter gentilis</i>) pesitsusedukuse seire	Linnud	Elupaika KLO9124874 on alates 2019. a iga-aastaselt jälgitud. Jätkata seirega (minimaalselt 3-a intervalliga)

³ Seire andmed on leitavad Keskkonnaseire infosüsteemist ([KESE](#))

2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID

2.1 Elupaigatüübid

2021. a teostati Kirmsi looduslal ülepinnaeline elupaigatüüpide inventuur. Inventuuri teostas MTÜ Puuseen ekspert Indrek Sell.

Tabel 5. Elupaigatüüpide kaitse-eesmärgid

Kaitseväärtus KE – kaitse- eeskirjas nimetatud liik (jah/ei) LoD – loodusdirektiivi lisa number LoA – loodusala kaitse-eesmärgiks nimetatud (jah/ei)	Kava koostamisel olemasolevad andmed			Kaitse-eesmärk		Esinduslikkus ⁴	Üldine LK väärtus ⁵	Panus üldpindalasse(%) ⁶	Märkused
	P (ha)	LK seisund ⁷	Andmekvaliteet	Sõnaline kirjeldus ⁸	P (ha)				
7110* Rabad KE – jah, LoD – I, LoA - jah	56,3	B	<i>täielik uuring või statistiliselt usaldusväärne hinnang</i>	säilitada elupaigatüübi pindala ja hea seisund	56,3	B	B	0,04	100% andmetest olemas. Kirmsi looduslal nokkheinakooslustele iseloomulik peenra- älveraba puudub.

⁴ Elupaigatüübi esinduslikkus (keskmistatud): A – väga hea, B – hea, C – arvestatav, p – potentsiaalne, X – teadmata. Andmed EELISest 28.01.2026. Täpsemalt: [metsaelupaigatüüpide inventeerimise juhend](#), [niiduelupaigatüüpide inventeerimise juhend](#), [järve-elupaigatüüpide inventeerimise juhend](#), [soo-elupaigatüüpide inventeerimise juhend](#)

⁵ Üldine looduskaitse väärtus (keskmistatud): A – väga kõrge, B – kõrge, C – keskmine, X – teadmata. Andmed EELISest 28.01.2026.

⁶ Numbrid näitavad, milline on selle loodusala elupaigatüüpide osakaal kogu loodusdirektiivi aruande soodsast võrdlusväärtusest/osakaal selle loodusala elupaigatüüpide tegevuskavade soodsast seisundist.

⁷ Looduskaitse seisund (Conservation): A – väga hästi säilinud, B – hästi säilinud, C – keskmiselt säilinud või osaliselt rikutud, X – säilimise aste teadmata. Andmed EELISest 28.01.2026.

⁸ Kaitse-eesmäärke seatakse LK seisundist lähtuvalt.

7140 Siirde- ja õõtsiksood KE – jah, LoD – I, LoA - jah	11,91	B	<i>täielik uuring või statistiliselt usaldusväärne hinnang</i>	säilitada elupaigatüübi pindala ja hea seisund	11,91	B	B	0,03	100% andmetest olemas.
7160 Allikad ja allikasood KE – ei, LoD – I, LoA – ei	1,43	A	<i>täielik uuring või statistiliselt usaldusväärne hinnang</i>	säilitada elupaigatüübi pindala ja hea seisund	1,43	A	A	0,18	Lisada loodusala ja kaitseala eesmärgiks. 100% andmetest olemas.
9010* Vanad loodumetsad KE – jah, LoD – I, LoA - jah	7,93 60,47	A B	<i>täielik uuring või statistiliselt usaldusväärne hinnang</i>	säilitada elupaigatüübi pindala ja hea seisund	68,40	B	A	0,10	100% andmetest olemas.
9080* Soostuvad ja soo-lehtmetsad KE – jah, LoD – I, LoA – jah	4,98	B	<i>täielik uuring või statistiliselt usaldusväärne hinnang</i>	säilitada elupaigatüübi pindala ja hea seisund	4,98	B	B	0,01	100% andmetest olemas.
91D0* Siirdesoo- ja rabametsad KE – jah, LoD – I, LoA - jah	3,12 59,10	A B	<i>täielik uuring või statistiliselt usaldusväärne hinnang</i>	säilitada elupaigatüübi pindala ja hea seisund	62,23	B	B	0,14	100% andmetest olemas

2.2 Liigid

Kaitseala kaitse-eesmärgiks on seatud neli liiki: kollane kivirik (*Saxifraga hirculus*), soohiilakas (*Liparis loeselii*), limatünnik (*Sarcosoma globosum*) ja kanakull (*Accipiter gentilis*). Kaitsealal on kaks kollase kiviriku leiukohta (KLO9307534 ja KLO9349892), üks soohiilaka leiukoht (KLO9340407), kolm limatünniku leiukohta (KLO9600582, KLO9600682, KLO9600826) ning üks kanakulli leiukoht (KLO9124874).

Kollase kiviriku leiukoht KLO9307534 on 2023. a inventuuri andmete alusel heas seisus. Tegemist on liigirikka allikalise madalsooga, mis on märg ja valgusrikas. Leiukohta KLO9349892 vaadeldud vaid 2012. a (andmed liigi arvukuse ja elupaiga seisukorra kohta puuduvad), vajalik inventuur, et selgitada välja liigi esinemine, arvukus, elupaiga seisund, mõjutegurid ja vajadusel vajalikud meetmed liigi seisundi parendamiseks. Keskonnaameti spetsialisti Tarmo Evestuse sõnul on kaitsealal hooldustegevusena võsatõrjet teostatud ja kaitsekorraldusperioodil tuleks seda korrata. Võsatõrjet teha kasvukohtades külmunud pinnasega. Võsa ja puude järelkasv eemaldada võimalikult maapinna lähedalt, vältides kõrgeid kannutüükaid. Parim aeg raieks on vähese lumega külm talv. Taastamistööde käigus raiutud puud-põõsad eemaldada kasvukohast kümne päeva jooksul. Tõid teha kas käsitsi või kergetehnikaga. Tööd teostada soovitatavalt külmunud pinnasega ja ilma rasketehnikat kasutamata.

NB! Kirmsi looduskaitseala moodustamisega hõlmati kaitsealale kollase kiviriku leiukoht KLO9307534, mille kaitseks oli varasemalt moodustatud Pahtpää kollase kiviriku püsielupaik (KLO3000322). Kuna LKSi definitsiooni kohaselt ei saa püsielupaik asuda teise kaitstava ala sihtkaitsevööndis ja topeltkaitse ei ole ka sisuliselt põhjendatud, tuleb Pahtpää püsielupaik määruse nr 6 muutmise menetluse käigus kaitse alt maha võtta.

Soohiilaka osas on kaitsealal andmed väga kesised. Elupaik on registrisse kantud 0,03 ha suurusel alal ühe leiu põhjal. Vajalik teostada 1,56 ha suurusel alal inventuur, et selgitada välja liigi esinemine, arvukus. Liigi olemasolu tuvastamisel hinnata elupaiga seisundit ning mõjutegurid ja vajadusel vajalikud meetmed liigi seisundi parendamiseks. Inventuuri käigus tuleks kaardistada ka kõik teised I ja II kategooria taimeliigid.

Limatünniku leiukohad on väga erineva suuruse ja arvukusega. Andmeid tuleb täpsustada leiukohta KLO9600826 osas, sest andmed pärinevad üksnes aastast 2020.

Kanakulli seisukohast lähtuvalt kaitsekorralduslike tegevusi kaitsekorralduskavaga ei planeerita. Kaitseala kaitsereežiim (kogu ala sihtkaitsevööndis) tagab kanakulli elupaiga säilimise, liiki on leiukohas alates 2019. a iga-aastaselt jälgitud ning pesitsemine on enamasti olnud edukas.

Lisaks eesmärkideks seatud liikidele on kaitsealal registreeritud järgmiste III kaitsekategooriasse kuuluvate liikide leiukohad: balti sõrmkäpp (*Dactylorhiza baltica*) ühes leiukohas (KLO9300152), kahkjaspunane sõrmkäpp (*Dactylorhiza incarnata*) kahes leiukohas (KLO9301089, KLO9308861), soo-neiuvaip (*Epipactis palustris*) kahes leiukohas (KLO9300158, KLO9350116), suur käöpõll (*Listera ovata*) ühes leiukohas

(KLO9300237), sulgjas õhik (*Neckera pennata*) ühes leiukohas (KLO9405502), kahelehine käoheel (*Platanthera bifolia*) ühes leiukohas (KLO9308984), roomav öövilge (*Goodyera repens*) ühes leiukohas (KLO9338368), arusisalik (*Zootoca vivipara*) ühes leiukohas (KLO9106070), hiireviu (*Buteo buteo*) ühes leiukohas (KLO9132043), teder (*Lyrurus tetrrix*) ühes leiukohas (KLO9106122) ning hoburästas (*Turdus viscivorus*) ühes leiukohas (KLO9106147). Nimetatud III kaitsekategooria liigid ei ole kaitseala kaitse-eesmärgiks. Kuna kaitsealal paiknevad vaid üksikud leiukohad, liigid on Eestis laialt levinud ja kehtestatud kaitsekord tagab nende levinud liikide soodsa seisundi ei ole plaanis neid ka eesmärgiks lisada ja sellepärast nende osas alapõhiseid kaitse-eesmärke ei seata.

Tabel 6. Liikide kaitse-eesmärgid

Kaitseväärtus ja ladinakeelne nimetus LKS – kaitsekategooria (I; II; III) KE – kaitse-eeskirjas nimetatud (jah/ei) LiD – linnudirektiivi lisa number LoD – loodusdirektiivi lisa number LiA – linnuala kaitse-eesmärgiks nimetatud (jah/ei) LoA – loodusala kaitse-eesmärgiks nimetatud (jah/ei)	Kava koostamisel olemasolevad andmed			Kaitse eesmärk	Panus FRV-sse/soodsasse seisundisse (%) ⁹	Märkused
	Populatsiooni suurus (min-max, täpne suurus/elupaiga pindala)	Ühik ¹⁰	Andmekvaliteet			
Natura loodusala/linnuala eesmärgid						
Kollane kivirik <i>(Saxifraga hirculus)</i> LKS – II, KE – jah, LoD – II, IV, LoA - jah	16-25 0,6	Taime ha	<i>ebapiisavad või puuduvad andmed</i>	<i>vältida halvenemist</i>	0,30-0,46	Leiukohad KLO9307534 ja KLO9349892, teostada liigiinventuur.
Siseriiklikud eesmärgid						

⁹ Numbrid näitavad, milline on selle loodusala/linnuala liikide osakaal kogu loodusdirektiivi aruande soodsast võrdlusväärtusest/osakaal selle loodusala/linnuala liigi kaitse tegevuskavade soodsast seisundist.

¹⁰ Kasutatavad ühikud: isendite arv (rändajad (r), talvitujad (t), isased – metsis (kukke)), paaride arv (p), taimede arv (õitsvad varred, võrsed), puhmikute arv (taimed), elupaiga/kasvukoha suurus (ha), asustatud puud/kivid (samblad, samblikud, lendorav), asustustihedus (ha², linnuatlases), atlase ruutude arv (liigi esinemine), leiukohtade arv

<i>Soohilakas</i> <i>(Liparis loeselii)</i> LKS – II, KE – jah, LoD – II, IV, LoA - ei	1-2	taime	<i>ebapiisavad või puuduvad andmed</i>	<i>vältida halvenemist</i>	0,01	Leiukoht KLO9340407, teostada liigiinventuur
<i>Limatünnik</i> <i>(Sarcosoma globosum)</i> LKS – I, KE – jah, LoD – ei, LoA - ei	60-165 19,9	viljakeha ha	<i>põhineb peamiselt piiratud hulga andmete ekstrapoleerimisel</i>	<i>vältida halvenemist</i>		Leiukohad KLO9600826, KLO9600582, KLO9600682, teostada liiginventuur
<i>Kanakull</i> <i>(Accipiter gentilis)</i> LKS – II, KE – jah, LiD – II, LoA - ei	1	paar	<i>täielik uuring või statistiliselt usaldusväärne hinnang</i>	säilitada liigi elupaiga ulatus ja hea kvaliteet ning populatsiooni suurus	0,2-0,14	Leiukoht KLO9124874. 2019. a alates igaaastased vaatlusandmed.

2.3 Kultuuripärand

Kaitsealal on erinevaid pärandkultuuri objekte: talguliste istutuslank (reg nr: 708:ASM:001, EELIS ID: -966806042), vaigutuslank (reg nr: 708:EKM:001, EELIS ID: -1920231922), Krõnstali ristimets (reg nr: 708:RIP:013, EELIS ID: -964148572), Määrastemäe ristimets (reg nr: 708:RIP:014, EELIS ID: -96387419), Määrastemäe ristipuu (reg nr: 708:RIP:009, EELIS id: -960631474) ning Rahumäe liivkarjäär (reg nr: 707:KAR:002, EELIS id: -1696731922). Pärandkultuuri objektid ei ole kaitseala kaitse-eesmärgiks ja kaitsekorralduskavaga ei seata ka nende osas eesmärke ega planeerita kaitsekorralduslike tegevusi.

3. MÕJUTEGURID, MEETMED JA TEGEVUSED

Tabel 9. Mõjutegurid, meetmed ja tegevused

Väärtus	Mõjutegur	Kood	Olulisus ¹¹	Paiknemine ¹²	Meede	Kood	Tegevuse tüüp	Tegevuse nimetus	Märkused
Kollane kivirik, soohiilakas	Looduslikud protsessid, millel ei ole seost inimetegevuste või kliimamuutustega	PM07	tähtis	sees	Puudub	Valige üksus.	liigi elupaiga hooldustöö	puittaimestiku raie	Vajadus selgub liigiseire või inventuuri käigus
Kõik elupaigad ja liigid	Sport, turism ja vaba aja veetmine	PF05	keskmise tähtsusega	sees	Vähendada välispordi, vaba-aja veetmise mõju (sh elupaikade taastamine)	MF03	järelevalve kaitsealuse objekti tähistamine tähiste hooldamine	järelevalve tähiste paigaldamine tähiste hooldamine	Kord aastas, protokollida rikkumised 2027 Iga aasta

¹¹ Olulisuse liigitus: tähtis, keskmise tähtsusega, vähetähtis

¹² Paiknemine määrata: kas mõju on loodusala sisene, väline, mõlemad

4. KAVANDATUD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED

Kavandatud kaitsekorralduslikke tegevuste tabelisse on koondatud tööd, mis on vajalikud kaitse-eesmärkide saavutamiseks. Tegevused on planeeritud 12 aasta peale.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, millela kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on kaitseväärtuste säilimisele ja toimiva surveteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus (taastamine, taasloomine); kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus (inventeerimine);
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele ja ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele (infotahvlid, külustaristu).

Tabel 10. Kavandatud kaitsekorralduslikud tegevused

Nr	Tegevuse nimetus	Maht	Ühik	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Prioriteet	Ajagraafik
Inventuurid, seired, uuringud							
1	Kollase kiviriku ja soohiilaka inventuur	1,56	ha	<i>inventuur</i>	KeA	I	2027
2	Limatünniku inventuur	1,9	ha	<i>inventuur</i>	KeA	I	2027
3	Kanakulli elupaiga seire			<i>seire</i>	KeA, KAUR	I	2027, 2030, 2033, 2036
Hooldus, taastamine ja ohjamine							
4	Võsatõrje kollase kiviriku leiukohas	0,2	ha	<i>liigi elupaiga hooldustöö</i>	KeA	I	2030, 2035
5	Spordi, turismi ja vaba aja veetmise mõju vähendamine	-	-	<i>järelevalve</i>	KeA	II	Iga aasta
Taristu, tehnika ja loomad							
6	Kaitsealuse objekti tähistamine	5	tk	<i>kaitsealuse objekti tähistamine</i>	RMK	III	2027
7	Tähiste likvideerimine	1	tk	<i>tähise likvideerimine</i>	RMK	III	2027
8	Tähiste hooldamine	8	tk	<i>tähiste hooldamine</i>	RMK	III	Iga aasta

Kavad, eeskirjad

9	Kaitsekorralduskava andmete üle vaatamine ja vajadusel uuendamine			tegevuskava	KeA	I	1 kord 12 aasta jooksul
10	Kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine			tegevuskava	KeA	I	1 kord 12 aasta jooksul

5. TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE

Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamine keskendub kaitsekorralduslike tegevuste täitmise analüüsile, mida teostatakse 12-aastase intervalliga. Vajadusel, kui toimub kava uuendamine või muutmine enne regulaarset ülevaatamist, mille käigus uuendatakse tegevuste tabelit, tuleb läbi viia ka kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamine.

Kaitse tulemuslikkuse hindamine toimub vastavalt Euroopa Liidu rahastuse toel valminud Eesti jaoks kohandatud loodusobjektide kaitse tulemuslikkuse hindamise meetodikale ja selle eesmärk on hinnata laiemalt, kas looduskaitse meetmed tagavad alapõhiste kaitse-eesmärkide täitmise ja kaitseväärtuste seisundi paranemise¹³. Kaitse tulemuslikkust on Kirmsi loodusalal hinnatud looduskaitseala moodustamise ja kaitsekorralduskavade koostamisel. Eraldiseisva protsessina kaitse tulemuslikkust Kirmsi loodusalal hinnatud ei ole.

Kaitsekorralduskava kaitsekorraldusperioodi planeeritud tegevuste hindamise aluseks eelmise perioodi kaitsekorralduslike tegevuste tabel.

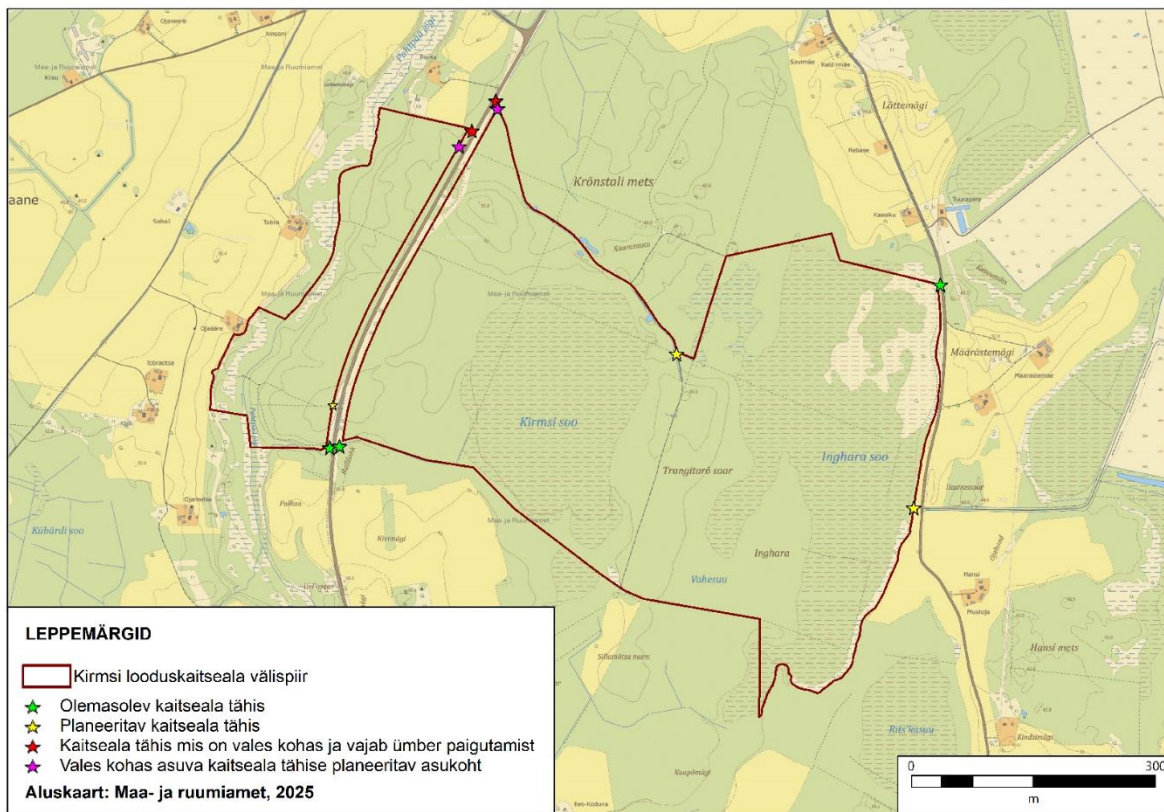
Tabel 11. Eelmisel kaitsekorraldusperioodil planeeritud tegevuste elluviimise hindamine

Tegevuse nimetus	Täitmise ulatus	Märkused
Inventuurid, seired, uuringud		
Elupaigaandmete täpsustamine	Tehtud	2021, 2022
Taristu, tehnika ja loomad		
Tähiste paigaldamine	Tehtud	Hoiuala tähised eemaldatud, lisatud 5 LKA tähist (uute tähiste asukohad leitavad peatükist 6 (Külastuskorraldus) (olukord fikseeritud: 2025. a septembris)
Tähiste hooldamine	Tehtud	LKA tähised korralikult püsti, kirjad loetavad (olukord fikseeritud 2025. a septembris)
Kavad, eeskirjad		
Kaitsekorralduskava uuendamine	Pooleli	2026. a uus KKK
Kirmsi hoiuala ja variala baasil Kirmsi looduskaitseala moodustamine	Tehtud	Vabariigi Valitsuse 13.01.2022 määrusega nr 3 „Kirmsi looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri“

¹³ Bioloogilise mitmekesisuse kaitsemeetmete tulemuslikkuse hindamise raamistik Eestis. Kättesaadav: [Bioloogilise mitmekesisuse kaitsemeetmete tulemuslikkuse hindamise raamistik Eestis | Keskkonnaamet](#)

6. KÜLASTUSKORRALDUS

Kaitseala külastuskoormus on madal, kuna ala tutvustamine ei ole olnud eesmärgiks varem ega saa olema ka edaspidi. Ala paikneb suurema liiklusega teedest eemal, mistõttu juhuslikult satub inimene sinna harva. Külastajateks on peamiselt ümbruskonna marja- ja seenekorjajad, jahimehed ning kindla suunitlusega loodushuvilised. Nende teavitamiseks kaitsealast on kaitsealal olemas 5 kaitseala tähist, 2 olemasolevat tähist vajavad ümber paigutamist ning lisaks on plaanis paigaldada veel 3 tähist (joonis 1). Tähisted paigutab ümber, paigaldab ja hoiab korras (hooldab) RMK. Massiteabevahendeid ala tutvustamiseks ei kasutata, külastustaristut ega keskkonnahariduslikku tegevust ei arendata.

Joonis 1. Olemasolev ja planeeritav kaitseala tähistus